

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Tertiam, & Quartam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Ætatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98599)

Super his de accusat. quia quilibet præsuntur idoneus ad officia, & beneficia, glos. est optima in cap. bonæ memoriæ de elect. verb. per rerum naturam; & semper electus præsuntur bonus, & dignus, & electus contemplatione meritorum, c. miramur 61. dist. vbi notat gl. verb. pro laboribus, quod eo ipso quod quis est electus præsuntur esse melior alijs, & ad id iura allegat, est etiam textus in cap. cum in cunctis de electione, cap. cum in iuventute de præsumpt. & qui dicit contrarium, legitimè probare debet, cap. vnico de scrutin. cap. final. de præsumpt. cum alijs de quibus per Mascard. conclus. 592. & 878. lib. 2. & faciunt adducta per Franc. decif. 8. vbi Nouarius cum additione pulchra cumulat.

RESOLVT. LVI.

1 Maior etate præsertur in prerogatiua sedendi ei, qui primò fuerit adeptus possessionem officij.

An in electionibus sit præsertendus maior etate in prerogatiua sedendi alteri, qui primò fuerit adeptus possessionem officij.

ESt adeo versata apud homines materia ista electionis, quod ex ea multa quippè dubia oriri solent: & inter alia, posset queri an ex duobus officialibus, maior etate sit præsertendus in prerogatiua sedendi alteri, qui primò fuit adeptus possessionem officij, ad quod responderem si de hoc fuisset interrogatus, esse præsertendum maiorem etate, ex quo in honoribus, Officijs, & Magistratibus, seniores iunioribus semper sunt præsertendi, & qui originem S. Præses ff. de mun. & honor. 2. C. de primicer. lib. 12. l. sancimus C. de consul. eod. lib. 12. cap. fin. vlt. 75. dist. & Ecclesiast. 22. ibi (loquere maior natu, decet enim, &c.) & Numeror. vbi Moyses insu Domini septuaginta viros ex omni populo seniores delegit, qui secum regerent, iudicaretque populum. Et facit illud Job. cap. 12. (in antiquis est sapientia, & in multo tempore prudentia,) & ibidem cap. 32. annorum multitudo docet sapientiam, & Ecclesiast. c. 15. quàm speciosis veteranis sapientia, & gloriosus intellectus: Vnde Bald. in l. 1. col. 4. vers. sed penè robustus C. vnde vi, inquit vires pollere in iuuenibus, & prudentiam in senioribus, vt hæc, & multa alia cumulat Tiraquell. in tract. de primogen. in præfat. a num. 89. Din. Hieronymus ad Neaportianum de vita Clericorum: omnes, inquit penè virtutes corporis mutantur in senibus, & crescente sola sapientia, decrescunt cætera virtutes, & paulò post, senectus etate fit doctior, processu temporis sapientia, & facit etiam illud Seneca lib. de virtutibus cap. 1. (Prudens fallere non vult, falli non potest.)

Et quamuis in contrarium posset adduci text. in l. 1. ff. de alb. scrib. & l. 1. C. de consul. lib. 12. & in c. statumimus de maior. & obed. ex quibus colligitur, quod ille, qui primò fuit adeptus locum præferri debeat in loco, & in prerogatiua sedendi tamquam dignior, & antiquior; Et antiquior non dicitur etate, sed gradu, & dignitate, vt notat glos. in c. fin. de consuetud. in 6. & dato etiam quod posterior in gradu esset ditior, vel nobilior, ista qualitates non tollunt prerogatiuam temporis, vt notanter tradit Innoc. d. cap. statumimus, & Gamm. decif. 1. n. 5.

Tamen responderi potest, quod solummodò procedit, quando manus, quod explicandum est commodius per iuniores tractari potest, quia fortè magis constant robore viribusque corporis, quam animi ad id enim magis assumendi sunt iuniores, quam seniores, vt notatur in l. cū quid ff. si cert. petat. & ibi Aret. & Salyc. Florian. in l. fin. in fine, ff. de fide instrum. ar-

gum. l. præcipimus, ff. de adilit. & dicto l. ob carmen S. fin. ff. de test. In alijs autem muneribus, quæ constitunt in animo, consilio, & prudentia, seniores sunt præferendi iunioribus ex tex. in l. si qua C. de iudicis.

PRAXIS ETATIS.

RESOLVT. LVII.

- 1 Generales, & Prouinciales, cæterique iurisdictione, quasi Episcopali gaudentes triginta annorum etatem habere debent.
- 2 Aetas ad Prioratum, & Guardianatum quæ requiratur, & quæ ad definitorium n. 3.
- 4 Declaratio Sacre Congregationis reportatur.

Quæ etas requiratur in promouendis ad dignitates, & personatus regulares?

- 1 **E**X Miranda in Manual. prælat. tom. 2. qu. 3. art. 1. conclus. 2. & Azor. par. 2. lib. 6. c. 5. quæst. 1. percipitur Generales, Prouinciales, cæterosque iurisdictione quasi Episcopali gaudentes debere esse maiores triginta annis, ita vt trigessimum annum exegerint, prout de assumendis ad Episcopalem Cathedram decernitur in cap. quicumque, & cap. Episcopus dist. 77. cap. cum in cunctis de electione, Concil. Trident. sess. 7. cap. 1. & sess. 24. cap. 12. de reformat. & in constitutione Gregor. XV. de forma faciendi processus super promouendis ad Ecclesias Cathedralis, quæ incipit onus Apostolicæ seruitutis.
- 2 Ad Prioratum verò, Præposituram, Rectoratum, Guardianatum, & alias dignitates, quibus animarum cura subest, non posse promoueri, nisi qui vigessimum quintum suæ etatis annum saltem attigerit, id est incæperit, d. c. cum in cunctis, §. inferiora; cap. licet canon de elect. in 6. Concilium Tridentinum d. cap. 12. Panorm. in cap. super inordinata num. 9. de præbend. Nauarr. lib. 1. consil. 4. tit. de etate, & qualitate, Rodriq. tom. 1. qu. 15. art. 2. & Garz. de benef. par. 7. cap. 4. num. 41.
- 3 Ad definitorium verò, cæteraque dignitates, & personatus, quibus nulla animarum cura competit, non posse minores 22. suæ etatis anno assumi, habemus ex Concilio Tridentino d. cap. 12. Et licet Henricus lib. 14. cap. 8. §. 10. in fin. in glos. lit. X. & Emmanuel Sæ verbo beneficium num. 31. afferant prædictum vigessimum secundum annum requiri incæptum, non expletum: Tamen tenendum est illa Concilij verba, viginti duobus annis, non minores ascendantur innuere viginti duos annos debere esse completos, prout ita eademmet verba declarauit Sacra Congregatio Eminentissimorum Cardinalium Concilij interpretum, vt infra. Congregatio Concilij censuit requiri etatem viginti duorum annorum completam A. Card. Carafa, Intus Episcopo Abulensi, Illustrissime, & Reuerendissime Domine vt frater, dubitationi amplitudinis tuæ nomine præpositæ super etate, quæ per Concilium Trid. cap. 12. §. ad cæteras autem dignitates, & c. sess. 24. de reformatione requiritur in ijs, qui dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest obtinere volunt; Congregatio Illustrissimorum Patrum eiusdem Concilij Interpretum, ita respondendum duxit, nempe decretum illud esse intelligendum de anno vigesimo secundo completo, quod reliquum est, Deum amplitudini tuæ propitium in omnibus precamur. Romæ die 24. Septembris 1593. amplitudinis tuæ Illustrissime, ac Reuerendissime vti frater studiosissimus Hieronymus Card. Matthæus.
- 4

RESOLVT. LVIII.

- 1 Aetas quatuordecim annorum requiritur ad obtinendum Canonicatum in Ecclesia collegiata.
- 2 Declaratio Sac. Congreg. ad id adducitur.
- 3 Episcopus dispensat quo ad Canonicatum in collegiata cum illegitimo.
- 4 Portio dimidia dicitur de inferioribus beneficijs Ecclesiae.

De Aetate requisita ad obtinendum Canonicatum in Ecclesijs collegiatis.

Dicebam in casu occurrenti sufficere aetatem quatuordecim annorum ad obtinendum Canonicatum in Ecclesijs collegiatis, nec esse necessariam aetatem requisitam in Canonicatibus Cathedralium, prout ita in terminis Eminentissimorum Cardinalium Congregatio censuit declarando cap. 12. sessione 24. de reformatione per haec verba. *Huiusmodi Concilium innovauit super aetate promouendorum ad Canonicatus Collegiarum Ecclesiarum, & iterum in hoc Capitulo. Quo ad aetatem illius, qui promouendus est ad Canonicatum Ecclesiae Collegiatae nihil disponitur.* Sicut nequidie requiritur maior aetas 14. annorum ad obtinendam dimidiam portionem in Ecclesia Cathedrali, nec tales dimidia portiones Ecclesiarum Cathedralium habent annexum Ordinem sacrum, vt pariter praedicta Sacra Congregatio censuit dicens. *Licet portiones habere debent annexum ordinem sacrum dimidia tamen portiones huic ordini non sunt subiectae.* Item quo ad dimidias portiones non requiritur aetas requisita ad Ordinem sacrum.

Et iuxta supradictam principalem opinionem sentiunt Galet. in Margarit. cas. conscientia, in verb. Canonicus il 3. Piasleg. in praxi Episcop. par. 2. cap. 5. num. 21. & alij apud Nouarium in opere noui Iuris Pontificij conclus. 3. sub num. 6. de Aetate.

Ratio est praedictorum ex eo quia ante Concilium Trident. sola aetas 14. annorum, imo septem dumtaxat sufficiebat inspecto iure communi ad Canonicatum collegiatum, vel dimidias portiones Ecclesiae Cathedralis cap. ex eo ibi in pupillari aetate existens de electione lib. 6. Abbas in cap. praeterea num. 5. & 6. de aetate, & qualitate, Rota decis. 1. de aetate, & qualitate in antiquis, Mandos. in regula 18. de aetate pro Canonicatibus quaest. 1. num. 3. neque etiam requirebatur alius ordo, nisi sola tonsura, Abbas, vbi supra dicto num. 5. in fine. Mandosius de quaest. 18. a num. 4. Boerius decis. 171. in principio.

Sed Concilium Trident. postea in cap. 6. sess. 23. disponit, quod nullus ante decimumquartum beneficium possit obtinere, & sufficit quod attingat istum annum 14. vt etiam censuit Sacra Congregatio Concilij & postea in cap. 12. sess. 24. de reform. vers. neminem dicit. Neminem deinceps dignitatem ad Canonicatum, aut portionem recipiant, nisi qui ordine sacro sit initiatus quem illa dignitas, praebenda, aut portio requirit, aut in tali aetate, vt infra tempus a iure, & ab hac sancta Synodo statutum initiari valeat; in omnibus vero Ecclesijs Cathedralibus, omnes Canonicatus, ac portiones habeant annexum ordinem presbyterij, Diaconatus, vel Subdiaconatus, &c.

Cum ergo Concilium Tridentin. non disponat aliquid de Canonicatibus Ecclesiarum collegiarum, nec minus de dimidijs portionibus Ecclesiarum Cathedralium, sed solum de Canonicatibus, & portionibus Cathedralium, & portionum appellationes dimidijs portiones non comprehendantur, maxime in materia correctoria iuris communis, & stricta cap. cui de non sacerdotali 27. vers. similiter de praebendis lib. 6. ideo nec Canonicatus collegiatae, nec dimidia portio

in Cathedrali non habent Ordinem sacrum annexum, nec requirunt maiorem aetatem 14. annorum; Ac praeterea potest Episcopus dispensare cum illegitimo, vt possit obtinere canonicatum, in collegiata. Rota adiuncta addit. Papazon. in decis. 1. n. 15. de filijs presbyterorum in nouis post Staphilaeum ibidem allegatum; Necnon ad obtinendam dimidiam portionem in Cathedrali, cum dimidia portio sit ex inferioribus beneficijs Ecclesiae Cathedralis, vt fuit resolutum in vna Ciuitaten. dimidia portio 28. Martij 1536. coram Aragon. Gomez. in tract. de expectatiuis num. 98. Parisius de resignat. lib. 2. q. 1. n. 117.

RESOLVT. LIX.

- 1 Aetas septem annorum requiritur in sponsalibus, & debet esse complet. 1. num. 2. nisi parum deficiat, n. 4.
- 3 Differentia inter aetatem requisitam ad matrimonium, & ad sponsalia reponitur.
- 5 Modica non sunt habenda in consideratione.

An si vnus dies deficiat in aetate septennali necessaria in sponsalibus annullentur ipsa sponsalia.

In sponsalibus contrahendis aetatem septem annorum requiri probatur in c. ad dissoluendum de desponsat. impub. cap. vnico, eodem tit. in 6. text. in leg. sponsalibus, ff. de despons. S. Thomas 4. dist. 27. qu. 2. & in addit. 3. par. qu. 43. art. 2. Angel. num. 5. Sylu. q. 2. Armill. num. 4. Couar. de sponsal. 1. par. cap. 2. num. 2. Flores Theol. qu. in 4. dist. 27. art. 4. & omnes, quod septennium requiritur, vt sit completum S. Thomas relatus, & secutus a Syluestro supracit. & alij, Couar. super num. 2. ex cap. litteras, & cap. sequ. de despons. impub. Gomez. in element. 2. ff. de aetate, nisi qualis, & malicia suppleat aetatem hanc septem annorum, vt apud Couar. de sponsal. dicto cap. 2. S. Thomas 4. dist. 27. qu. 2. art. 2. Bald. consil. 44. vol. 4. Sot. dist. 27. qu. 2. art. 2. conclus. 1. Syluest. in Summa, in verbo sponsalia qu. 2. & differentia est inter aetatem requisitam inter sponsalia, & matrimonium; nam in sponsalibus requiritur eadem aetas in vtroque contrahentium, scilicet septennium, in matrimonio vero diuersa requiritur in vnoquoque, in viro scilicet annorum aetas 14. in femina vero 12. vt ex S. Thom. & multis tradit Syluester verbo sponsalia q. 2. §. tertium, Nauar. cum communi in Manual. cap. 22. num. 29. Sot. 4. dist. 27. qu. 2. art. 2. ad secundum; licet sponsalia inualida propter defectum aetatis conualescent, & sint valida adueniente septennio per tacitum contrahentium consensum ad sponsalia deductum, vt probat gloss. vbi Abb. & doctores in cap. litteras de desponsat. impub. & probat tex. secundum Abb. ibi cap. duo pueri eodem tit. & in cap. vnico eodem tit. in 6. Couar. lib. 1. de sponsal. 1. par. cap. 2. num. 2.

Deueniendo ad casum propositum respondeo, quod si non sit septennium completum, sed parum deficiat, in omni materia parum pro nihilo reputari, vt in auditione Missae, recitatione horarum, furto, ieiunio, & alijs poteris exemplificare, quae propter paruum quantitatem mortalia non dicuntur vt resoluunt Nauar. in Manuali cap. 1. num. 4.

Et quamuis Abb. strictè loquatur dicens, quod si vnus dies tantum deficiat, sponsalia erunt nulla, contraria tamen opinio est communis, quam tenet S. Th. relatus, & secutus a Syluestro supra Sot. 4. dist. 27. qu. 2. art. 2. cum multis alijs ibidem relatis, imò quod si deficeret vna hebdomada, & aliquid amplius, erunt valida, imò in rigore, ait S. Thomas, valere quamuis contrahantur in medio septimi anni, quod tamen postea arbitrio boni viri relinquit iudicandum.

Cuius opinionis ratio redditur illa, quia vt est vulgatum

gatum apud omnes modica non sunt habenda in consideratione, nec nocere possunt, ut probat Nouarius forens. qu. 37. & qu. 54. lib. 1. ubi plura cumulat, quæ pro corroboracione huius conclusionis adaptari possent.

RESOLVT. LX.

- 1 Profiteri intendens in aliqua Religione debet habere decimum sextum annum, & quid in puellis num. 2.
- 3 Puella 12. annorum ubi ingressa est Monasterium, eiusdem sponsus per quod tempus tenetur expectare.
- 4 Professio facta in decimo sexto anno valet, quamuis statuto caneatur, ut in decimo octavo illa emittatur.

Ætas decimifexti anni an sufficiat ad profitendum in Religione, in qua viget statutum, ut illa emittatur in decimo octavo, itaut professio facta in tali tempore non sit inualida.

- 1 **D**E iure clarum est ætatem decimi sexti anni completi requiri ad hoc, ut quis in religione profiteri valeat, alias professio antea facta ipso iure est nulla, ita Sacrum Concilium Trident. sess. 25. de Regular. cap. 15. quod procedit etiam in puellis profiteri volentibus, quia illæ non admittuntur ante decimum sextum annum, ut asserit decisum Armendariz in addit. ad recopilat. leg. Nauar. lib. 2. tit. 18. l. 7. de religionibus num. 41. ubi num. 43. dicit nec esse dispensandum, ut puella, quæ duodecimum annum compleuerit possit habitum in Monasterio suscipere, firmans pariter num. 42. a sacra Congregatione eminentissimorum Cardinalium responsum fuisse de anno 1580. quod si puella duodecim annorum matrimonio coniuncta, & religionem ingressa sit, cogendum esse sponsum per quatuor annos expectare usque dum illa profiteatur. Sed deueniendo ad casum propositum respondi validam fuisse professionem aduersus prohibitionem.
- 4 Statuti non annullantis, suæ irritantis iam factam, motus ex doctrina Mirand. in suo Manual. Prælator. par. 1. q. 24. art. 2. conclus. 2. iuxta quam ita fuisse decisum ex Armendariz in addit. ad recopil. leg. Nauar. lib. 7. de religionibus num. 14. affirmat Nouarius in iur. Pontif. nouo conclus. 9. sub num. 9. tit. de ætate, ubi testatur sic ipsum consuluisse in quodam facto sibi proposito à nonnullis fratribus S. Francisci de Paula, & alia in hac materia vtiliter colligit, ut apud eum.

RESOLVT. LXI.

- 1 Eligenda in Abbatissam quam ætatem habere debeat.
- 2 Episcopus prohibetur dispensare circa ætatem Abbatissæ.
- 3 Monialis alterius Monasterii quando eligatur in Abbatissam Episcopus prohibetur dispensare circa ætatem Abbatissæ.

Ætas necessaria in illa, quæ est eligenda Abbatissa, an possit per Episcopum coarctari.

VT scitis inter cætera, quæ sunt necessaria pro validitate electionis Abbatissæ in Monialium Monasterio, illud quoque requiritur, quod eligenda sit in ætate quadraginta annorum, vel saltem triginta, si primæ ætatis in Monasterio, in quo electio facienda est non reperiantur moniales secundum Conc. Trid. sess. 25. cap. 7. de reform. regular.

- 2 Verum ubi in Monasterio, in quo esset facienda electio non reperiretur monialis huius qualitatis, in tali casu debet eligi monialis alterius Monasterii eiusdem Ordinis, prout nouissime scribit Nouarius in suo iure Pontificio nouo tit. de elect. conclus. 2. num.

1. pag. 196. col. 2. ubi tradit quoque, quod si hoc pariter incommodum superiori, qui electioni præest videbitur, ex ijs quæ in eodem Monasterio annum trigessimum exceßerint, & quinque saltem annis post professionem vixerint, loci Ordinario, vel alio legitimo Superiore consentiente, eligi poterit ex Concil. Trident. sess. 25. cap. 7. de reformat. Regular. de quo vide Thesaur. Fori Eccles. c. 16. num. 45. par. 2. ubi declarationem eminentissimorum sacre Congregationis Cardinalium reportat, & ita passim seruatur in Monasterijs Ciuitatum Regni, & huius nostræ Incl. tæ Urbis Neapolis.

- 3 Notabis tamen, ut circa supradictam ætatem nequeat Episcopus dispensare, ut decisum tradunt Garzia de benefic. par. 7. cap. 4. n. 71. Armendariz in addit. ad recopilat. leg. Nauar. lib. 1. tit. de ætate n. 19. quos refert, & sequitur Nouarius in suo opere noui iuris Pontificij conclus. 1. num. 2. sub rubrica de ætate.

RESOLVT. LXII.

- 1 Aetas ad beneficia curata quænam requiratur.
- 2 Episcopus non dispensat contra Concilium, nec cum patiente defectum ætatis num. 5.
- 3 Constitutio Episcopi non tollit constitutionem Pape.
- 4 Inferior non potest dispensare in banno à se publicato, & à Superiore confirmato.

Ætas ad beneficia curata, an possit coarctari per Episcopum.

1 **C**um nemo ad dignitates, quibus cura animarum subest promoueri possit, nisi qui saltem vigesimum quintum ætatis annum attingit, & hoc vigore sacri Concilij Tridentini sess. 24. cap. 12. versic. Nemo igitur de reformat. Ideo consultus quandoque dixi talem ætatem non potuisse coarctari per Episcopum loci Ordinarium ex illa iuris conclusionem, quod Episcopus, vel Legatus non possunt dispensare Concilium, ut probat gloss. in cap. dilectus il. de præbend. in verbo cum se facultas gl. & ibi Doct. in cap. cum dilectus in verbo ætate de elect. Anan. in cap. cum in Diocesi de vsur. Botheus in tract. de Synodo Episcopii art. 1. conclus. 3. num. 6. Duen. regul. 248. ubi dicit id non posse fieri, nisi de mandato Pape expresso, & speciali, quia tunc valeret eius dispensatio, vel constitutio, etiam si esset contra Concilium. Pro quo facit, quod notabiliter tradit Antonius de Butrio in cap. penult. de filijs præbiterorum lib. 60. ubi dicit, quod illud quod Legatus de Latere ex speciali commissione Pape facit, non tam factum Legati, quam Pape dicitur: secus si ex generali. Pro qua opinione est gloss. in cap. literis. io gloss. 11. in fine de rescriptis facit text. in c. si Apostolica de præbend. lib. 6. quod ita tenent Doctores in cap. quod translationem de offic. Legati.

3 Et facit ad propositum decisio Trinisani 42. lib. 2. ubi concludit Constitutionem Episcopi non tollere constitutionem Pontificis, vel alicuius Concilij à Summo Pontifice approbati, quibus iungenda sunt & alia media, quæ recollegit Nouarius forens. quest. 124. lib. 4. ubi voluit inferiorem non posse dispensare in banno à se publicato, & à Superiore confirmato.

5 Item confert, quod notant Io. Andr. & Petrus de Anchar. in cap. 1. de ætate, & qual. lib. 6. & ibi, & in cap. licet canon. de elect. lib. 6. ubi volunt, quod Episcopus etiam ex magna, necessaria, & vtili causa, & etiam cum causæ cognitione non dispensat cum patiente defectum ætatis in dignitatibus curatis propter Concilium generale, cap. cum in cunctis, in §. inferiora de elect. cum qua opinione transit Philipp. Franc. in d. cap. 1. de ætate, & qualitate, & licet pro opinione

opinio Archidiaconi multa possent adduci, quæ ipse ponit in dicto cap. licet canon. & cum eo sit Hostiens. in cap. cum dilectus, de electio. tamen contra Archidiacon. est communis opinio secundum Domin. de sancto Geminian. in dicto cap. licet canon. num. 7. in finalibus verbis. Eandem opinionem contra Archidiacon. tenent Ioann. Monachus in cap. cupientes. in num. 124. de elect. lib. 6. & hanc opinionem tenent communiter Doct. in dicto cap. cum dilectus de electio.

PRAXIS INSORDESCENTIE

Mensalis in excommunicatione.

RESOLVT. LXIII.

- 1 InforDESCENS in excommunicatione per annum est suspensus de hæresi.
- 2 InforDESCENS in excommunicatione per mensem puni-
tur, & qua pena, num. 4.
- 3 Pæna quæ exigitur ab excommunicatis applicatur locis
pijs.
- 5 Apices iuris non attenduntur vbi agitur de favore Ani-
ma.
- 6 Leges pœnales, quæ concernunt favorem animæ sunt
ampliandæ.
- 7 Excommunicati participant cum diabolo, & sunt eius-
dem membra.

InforDESCENS per Mensem in excommunicatione, quali-
ter puniri possit.

DE InforDESCENTIA per Annum latè tractatum fuit in tertia parte huius Praxis Fori Ecclesiastici, in titulo particulari, hic autem nonnulla de InforDESCENTIA per mensem tangere intendo, si quidem excommunicatus non est solum suspectus de fide si in excommunicatione perseveret ultra annum, vt cautum est per Sac. Concil. Trident. sess. 25. de reformat. cap. 3. sed etiam ante annum potest temporaliter puniri, quando excommunicationem contemnere appareat, Couarr. in cap. Alma mater §. 7. in 1. par. relectionis de sent. excommun. in 6. post Felyn. & Anan. in cap. postulat de homicidio, quos refert, & sequitur Genuens. in Praxi Curia Archiepisc. cap. 7. affirmans num. 2. valere statutum Episcopi, quod excommunicatus perseverans in excommunicatione quolibet mense aliquid soluat ex Hostiens. in cap. ad aures de simonia, cuius opinioni communiter ibidem adhaerent Doct. vt scribit Felyn. in cap. irrefragabili, §. ceterum de officio ordinarij Roman. singul. 359.

Quæ quidem Constitutio viget in hac Ciuitate Neapolis, nam per Curiam Archiepiscopalem solet contra excommunicatum decerni, vt perseverans in excommunicatione per mensis spatium soluere debeat carolinos duos, taliter quod ob contumaciam contractam solet aliquando impediri absolutio non soluta dicta pœna, quæ applicatur locis pijs, licet pluries de honestate solet impertiri absolutio, & imponi excommunicato, vt soluat aliquid alicui Ecclesiæ, vel hospitali, & pio loco.

Et in eadem Curia Archiepiscopali praticatur, quod quando aliquis excommunicatur, antequam absolutio ei impertiatur, solet eidem fieri præceptum cum idonea cautione, quod contineat se domi, nec cum alijs familiaritatem habeat quousque fuerit absolutus taliter quod in casu contrauentionis instante Fisco pœna imposita exigitur.

Quæ praxis in maxima Matris Ecclesiæ pietate videtur esse fundata, ad hoc vt excommunicatus videntur se a commercio fidelium segregatum quam ci-

tius resipiscat, & à tam pessimo malo resurgat, & ad eandem Matrem Ecclesiā reuertatur, omnibus enim medijs Superiores Ecclesiastici vt debent tanquam Pastores, vt quis errans ad suum ouile redeat, & in hoc casu omnes apices iuris sunt prætermittendi dum agitur de favore animæ iuxta ea quæ tradit Tiraquell. in tract. de priuilegijs, pæ. causæ priuileg. 164. & post eum Ceual. quæst. commun. contra commun. q. 71. quos refert, & sequitur Nouarius in suo vtili tract. de priuilegijs miserabilium personarum priuileg. 23. num. 6. vbi idem rationabiliter firmat leges pœnales, quæ subditorum anime consulunt fauorabiles esse censendas, & extendi debere ex Couarr. de sponsal. par. 2. cap. 6. num. 12. Sanchez de matrim. lib. 1. disput. 39. num. 5. Vnde per modum prouisionis ad finem retrahendi subditos à malo licet Prælati aliquibus vt remedijs extraordinarijs, cum ad salutem animarum illa præcipue tendant; non debent enim permittere Superiores, vt Christiani mediante excommunicatione, participant cum diabolo in incendio ignis æterni, vt per Decian. in tract. crimin. lib. 5. cap. 41. num. 3. & sequ. Quid enim est aliud excommunicatus, nisi membrum diaboli extra Ecclesiam deiectus, vt ex cap. omnis Christianus 11. qu. 3. & cap. multi 2. quæst. 1. firmat Nouarius de elect. Fori quæst. 33. num. 2. sect. 2. in antiqua impress. vnde omnia remedia Ecclesiasticis pro hoc damno reparando debent concedi, nec est disputandum de eorum potestate in similibus.

RESOLVT. LXIV.

- 1 Tempora non coniunguntur in materia excommunicationis.
- 2 Tempora non coniunguntur in emphyteusi ad finem priuationis.
- 3 In panis tempora non vniuntur.

Pœna solita imponi contra inforDESCENTEM in excommunicatione per mensem, an habeat locum quoties mensis non est constitutus.

PRAXIS ista Curiarum Ecclesiasticarum, & præcipue Tribunalis Curia Archiepiscopalis Neapolis in imponendo pœnam supradictam contra inforDESCENTES per mensem in excommunicatione, vt quæ citius resurgant, & Ecclesiam amplectantur, tunc viget vbi per mensem continuatum quis inforDESCIT in excommunicatione, taliter quod debet esse continuatus, nec sufficeret si quis steterit semel per quindecim dies in excommunicatione, & postea obtenta absolutione cum reincidentia post absolutionem steter per alios dies quindecim.

Cuius resolutionis ratio est euidens, nam in hac materia tempora minimè coniunguntur, Io. Andr. in cap. cum contumacia, & ibi Archidiacon. & Gemin. n. 10. & Franc. num. 2. de hæret. in 6. Rebuff. in cap. postulat. num. 252. de cler. excom. ministrant. Serafin. decif. 1285. num. 5. Rota in vna Segobien. InforDESCENTIA 5. Iunij 1598. coram R. P. Alexandrino, & alijs in Olcen. Archidiaconatus Veneris 16. Maji 1603. coram Eminentissimo Cardinali Lancelloto Juniore, quæ est registrata post secundum lib. Consiliorum Farinacc. decif. 196. n. 5.

Facit pro corroboracione, quia simile videmus in emphiteusi, in qua ad effectum priuationis ob non solutionem canonis in tempore factam tempora non coniunguntur Socin. sen. conf. 118. n. 6. & seq. lib.

Item, quia id est regulare in quacumque pœna, vt tempora non coniungantur, vt per Nauarr. conf. 34. n. 2. & conf. 36. n. 1. in fin. de Regular.

R E-